

Wijzigingsdecreet organisatie buitenschoolse opvang en activiteiten

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten, wat betreft de betalingsregeling en de overgangsbepalingen

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding op 19 juli 2021

Uitgebracht door de Raad Basisonderwijs op 22 september 2021 met eenparigheid van
stemmen

Vorbereiding: toelichting bij de adviesvraag door David Vits (agentschap Opgroeien)
op 1 september 2021, werkgroep Buitenschoolse opvang op 10 september 2021 onder
voorzitterschap van Hannelore Lambrighs

Dossierbeheerder: Katrien Persoons

1 Situering

Het decreet van 3 mei 2019 regelt de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. Het bouwt verder op de Staten-Generaal Opvang en Vrije tijd van Schoolkinderen (2014) en op de conceptnota van de Vlaamse Regering over de krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van kinderen (2015).¹

Het decreet reikt een kader aan dat de lokale besturen de regierol geeft, de lokale samenwerking vorm geeft, de kwaliteit van het (geïntegreerd) aanbod stimuleert en een zorgzame transitie voor de buitenschoolse opvang voorziet.

Om uitvoering te geven aan het decreet werden enkele besluiten goedgekeurd over het kwaliteitslabel kleuteronderwijs en over de lokale regie, de samenwerking en de subsidies.²

De Vlaamse Regering stelt nu vast dat er een aantal decretale aanpassingen van de overgangsbepalingen nodig zijn om de doelstellingen en de beoogde zorgzame transitie te realiseren:

Inkorting van de voorziene overgangstermijn

De overgangstermijn voor organisatoren die een subsidie voor buitenschoolse opvang ontvangen wordt ingekort van zes jaar naar vijf jaar. Dat betekent dat de lokale besturen versneld gefinancierd zullen worden voor de decretaal toegewezen opdracht.

Oormerking subsidie

Na de overgangstermijn en minstens tot en met 31 december 2031 zal de subsidie minstens voor 75 procent te besteden zijn aan de kleuteropvang en opvang lager onderwijs.

Compensatie voor 'grote verliezers'

Na afloop van de overgangstermijn van vijf jaar gaan de bestaande subsidies voor buitenschoolse opvang rechtstreeks naar de lokale besturen. Verschillende lokale besturen zullen dan een substantieel deel van de beschikbare middelen voor buitenschoolse opvang verliezen. Om dat verlies te milderen, wordt gedurende vier jaar compensatie voorzien.

2 Positieve punten

We zijn tevreden met de **inkorting van de overgangstermijn**. Die geeft aan lokale besturen sneller de ruimte om een eigen beleid te ontwikkelen. Daarbij hebben ze de mogelijkheid om de opvang

¹ Vlor, Raad Basisonderwijs. [Advies over de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen'](#), 30 september 2015.

² De Vlor bracht volgende adviezen over de uitvoeringsbesluiten bij het decreet BOA uit:

Vlor, Raad Basisonderwijs. [Lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten. Advies over het voorontwerp van besluit over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten en over overgangsbepalingen](#), 9 september 2020.

Vlor, Raad Basisonderwijs. [Kwaliteitslabel kleuteropvang. Advies over het voorontwerp van besluit tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang](#), 9 september 2020.

die scholen realiseren (gedeeltelijk) financieel te compenseren. Opvang voor en na school is immers geen decretale opdracht van onderwijs. Daarvoor worden geen werkings- en omkaderingsmiddelen voorzien. Het is onaanvaardbaar dat momenteel middelen die voor het onderwijs bestemd zijn, ingezet worden voor buitenschoolse opvang.

De **oormerking** van de middelen geeft de garantie dat 75% van de middelen ook effectief naar het aanbod kleuteropvang en opvang lager onderwijs gaat.

3 Blijvende bezorgdheden

We herhalen de bezorgdheid rond de beperkte **budgettaire mogelijkheden**. Het beloofde groeipad blijft uit. We zijn ook bekommerd over de ontbrekende garantie vanaf 1 januari 2032. De beperkte budgettaire mogelijkheden leggen een hypotheek op het waarborgen van kwaliteitsvolle opvang dat voor elk kind toegankelijk en betaalbaar is. Daarbij moet opvang drie functies kunnen waarmaken: een pedagogische functie (kinderen en jongeren krijgen er ontwikkelingskansen), een sociale functie (kinderen en jongeren ontmoeten er elkaar) en een economische functie (de opvang maakt het voor ouders mogelijk om gezin, school en werk of opleiding te combineren).³

De organisatie van middagopvang blijft een knelpunt. Het decreet biedt daarvoor geen oplossing. Het decreet sluit weliswaar niet uit dat een lokaal bestuur de organisatie van het middagtoezicht meeneemt in zijn regierol, maar het koppelt er geen subsidies aan. Het decreet impliceert op die manier dat middagtoezicht tot de opdracht van de school behoort. Dat is in strijd met de onderwijsregelgeving.^{4 5}

4 Aanbevelingen

4.1 Maak versneld werk van de indicatoren

We vragen om sneller werk te maken van het uitwerken van de twee indicatoren voor het meten van de **mate waarin het lokaal bestuur specifieke doelgroepen bereikt** (met name: kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte; zie artikel 12, eerste lid, 3° en 4°). Er wordt tijd voorzien tot 2030 om die indicatoren te implementeren. We zijn echter van mening dat ze sneller een impact moeten kunnen hebben op het subsidiebedrag.

Nu is voorzien dat de Vlaamse Regering rekening houdt met het kansarmoedepercentage bij ofwel de selectie van lokale besturen die in aanmerking komen voor subsidie (tot eind 2025) ofwel het

³ Vlor, Raad Basisonderwijs. [Advies over de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen'](#), 30 september 2015.

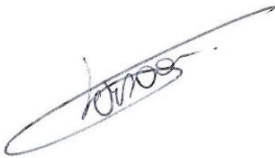
⁴ Het decreet Basisonderwijs bepaalt niet dat er middagtoezicht moet worden georganiseerd. Het zijn de schoolbesturen die deze service aan de kinderen/ouders kunnen aanbieden. Bovendien valt het houden van middagtoezicht onder de lijst van taken die niet tot het opdrachtenpakket van het personeel kunnen behoren. De onderwijsopdracht van leraren valt samen met de normale aanwezigheid van de leerlingen (onderwijstijd) (zie Besluit betreffende de opdracht van het personeel in het basisonderwijs).

⁵ Vlor, Raad Basisonderwijs. [Lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten. Advies over het voorontwerp van besluit over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten en over overgangsbepalingen](#), 9 september 2020.

subsidiebedrag (in de periode 2026-2030). Daarbij ontbreekt de aandacht voor kinderen met een zorgnood. De Vlor vindt het inclusief karakter van de opvang zeer belangrijk.⁶ Het subsidiebedrag moet toelaten om werk te maken van een inclusieve regeling waarin kinderen met een specifieke zorgbehoefte kunnen participeren aan buitenschoolse opvang.

4.2 Klaar het samenspel met het flankerend onderwijsbeleid uit

We herhalen onze vraag om uit te klaren hoe de regierol van de gemeenten zich verhoudt tot het flankerend onderwijsbeleid. Het is niet duidelijk of de regierol van de lokale besturen de regelgeving van flankerend onderwijsbeleid vervangt op vlak van voor- en naschoolse opvang. Het gaat dan concreet over de vergoeding van de toezichters. Hoe zal bovendien de regierol zich verhouden tot de sociale voordelen? De onderwijsverstrekkers willen daarover nog steeds overleggen met de Vereniging voor Steden en Gemeenten (VMSG).⁷



Katrien Persoons
secretaris Raad Basisonderwijs



Anne Verhoeven
voorzitter Raad Basisonderwijs

⁶ Vlor, Raad Basisonderwijs. *Advies over de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen'*, 30 september 2015.

⁷ Vlor, Raad Basisonderwijs. *Lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten. Advies over het voorontwerp van besluit over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten en over overgangsbepalingen*, 9 september 2020.